

สวัสดิ์ค้-สมาชิก

ในฐานะตัวแทนของกรรมการและสมาชิกทุกคน ดิฉันขอแจ้งข่าวความคืบหน้าเกี่ยวกับกรณีของคุณเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล (ซึ่งปัจจุบันคือ พระเนติวิทย์) ที่แอมเนสตี้นัฟองศาลปกครองกลางจากเหตุที่กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยไม่รับจดทะเบียนพระเนติวิทย์เป็นกรรมการเยาวชนของแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนลประเทศไทยเนื่องจากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ถึงแม้ว่าพระเนติวิทย์จะได้รับเลือกจากสมาชิกเป็นกรรมการเยาวชนในปีพ.ศ. 2561 แต่ทางภาครัฐไม่ยินยอมในการรับจดทะเบียนกรรมการในปีเดียวกัน (ดูรายละเอียด <https://www.amnesty.or.th/latest/news/751-2/>) ซึ่งเหตุการณ์นี้ผ่านมาหลายปีแล้ว แต่ทางแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนลยังคงติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและขอรายงานความคืบหน้าของคดีให้สมาชิกทราบ ดังนี้

ศาลปกครองกลางกำหนดวันนัดพิจารณาคดีครั้งแรก ในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ คดีหมายเลขดำที่ ๒๒๘๑/๒๕๖๒ โดยดิฉันได้ใช้โอกาสนี้แถลงเพิ่มเติมเพื่อสรุปข้อโต้แย้งให้ศาลโปรดพิจารณา ๔ ประเด็น โดยสังเขป คือ

๑) วัตถุประสงค์ของสมาคมแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทย คือการส่งเสริมความสำนึกและยึดมั่นในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เช่นเดียวกับ Amnesty International ซึ่งเป็นองค์ระดับโลกที่ได้ดำเนินงานปกป้องสิทธิมนุษยชนจนเป็นที่ประจักษ์ ได้รับการยอมรับจากสหประชาชาติและองค์ระหว่างประเทศอื่นๆ รวมถึงได้รับรางวัลโนเบลจากการดำเนินงาน

๒) สมาชิกของสมาคมแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ประเทศไทยเลือกให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรรมการสมาคม แม้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ จะถูกดำเนินคดีอาญา แต่ก็เกิดจากเหตุที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในสังคมด้วยเจตนาบริสุทธิ์ และในเวลาต่อมาได้รับคำพิพากษาในชั้นศาลว่ามีได้เป็นการใช้เสรีภาพที่ผิดกฎหมาย ดังเอกสารที่ส่งเพิ่มเติมให้ศาลพิจารณาในวันนี้ การใช้เสรีภาพในเช่นนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมที่ยึดมั่นในหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ประเทศไทยเองให้การยอมรับ

๓) มาตรา ๘๕ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดว่านายทะเบียนจะไม่รับจดทะเบียนกรรมการของสมาคมได้ หากผู้นั้น “มีฐานะหรือความประพฤติไม่เหมาะสมในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสมาคม” การใช้อำนาจตามมาตรานี้เป็นการจำกัดเสรีภาพในการสมาคมภายใต้มาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญ จึงจะต้องใช้อย่างระมัดระวังตามหลักการความจำเป็นอันเป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งทำหน้าที่นายทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงความเห็นว่าคุณธรรมของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ “อาจขัดกับการบริหารกิจการตามวัตถุประสงค์ของสมาคมที่ดี” โดยอ้างการถูกดำเนินคดีอาญาจากเหตุแห่งการใช้สิทธิเสรีภาพโดยชอบตามรัฐธรรมนูญนั้น จึงเป็นการใช้อำนาจที่ไม่ได้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของสมาคมที่ถูกต้อง

๔) การใช้อำนาจเช่นนี้ส่งผลเป็นการแทรกแซงการบริหารกิจการของสมาคมโดยเห็นชอบเขตของกฎหมาย อีกทั้งทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการบริหารกิจการของสมาคม ไปจนถึงทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นในกลไกราชการว่าจะสามารถปกป้องการใช้เสรีภาพในการสมาคมได้

ดิฉันในฐานะนายกสมาคมคือผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และในฐานะนักวิชาการที่สอนและวิจัยในสาขากฎหมายสิทธิมนุษยชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าศาลปกครองจะให้ความยุติธรรมในการพิจารณาคดีนี้และยับยั้งการใช้อำนาจรัฐในลักษณะที่ขัดต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญและตามหลักการของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเคารพนับถือตลอดมา

ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566 นี้ จะเป็นวันพิจารณาคดีของศาลปกครอง ซึ่งเราจะรายงานความคืบหน้าให้กับสมาชิกทราบเกี่ยวกับผลการตัดสินคดีอย่างใกล้ชิด เพราะคดีนี้จะมีความสำคัญในการสร้างบรรทัดฐานเพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการสมาคมในสังคมไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ฐิติรัตน์ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล

ประธานกรรมการ

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย